

Marxistickú filozofickú obec postihla veľká strata. 27. júna tohto roku zomrel po ťažkej chorobe jeden z popredných sovietskych filozofov, riaditeľ Filozofického ústavu Akadémie vied ZSSR v Moskve, člen korešpondent AV ZSSR, akademik Ukrajinskej akadémie vied SSR Pavel Vasilievič Kopnin.

P. V. Kopnin sa narodil 21. januára 1922. Vysokoškolské štúdium absolvoval na Filozofickej fakulte Lomonosovej univerzity. Po rokoch ďalšieho štúdia, začiatkom plodnej vedeckej práce, pedagogickej práce v straníckych školách, pôsobenia ako profesora Lomonosovovej univerzity stáva sa r. 1946 riaditeľom Filozofického ústavu Akadémie vied Ukrajinskej SSR. V roku 1968 nastupuje do funkcie riaditeľa Filozofického ústavu AV ZSSR v Moskve.

Vo svojej vedeckej práci sa P. V. Kopnin zameriaval predovšetkým na kľúčové otázky marxistickej filozofie v oblasti metodológie a logiky vedy. Zanechal veľmi obsiahle vedecké dielo, ktorým sa zaradil medzi najvýznamnejších a najproduktívnejších tvorivých marxistických mysliteľov. V jeho hlavných filozofických prácach sa ako červená niť tiahne kľúčový zámer: prispieť k splneniu Leninovho odkazu a vybudovať dialektiku ako Logiku, ako filozofickú metódu vedeckoteoretického myslenia. Podľa Kopnina požiadavka chápať marxistickú dialektiku ako metódu pohybu myslenia podľa zákonov samého objektu implikuje potrebu vybudovať v plnom rozsahu vnútorne konzistentný kategoriálny systém materialistickej dialektiky, ktorý — ako logický aparát myslenia — by produktívne pracoval v procese pohybu myslenia k objektívnej pravde, k novým poznatkom. Tento kategoriálny aparát dialek-

tiky by súčasne tvoril základ syntetickej, tvorivej činnosti myslenia, činnosti, ktorá by viedla k principiálne novým myšlienkovým objavom a poznatkom. P. V. Kopnin si bol dobre vedomý o akú veľmi závažnú a pritom náročnú úlohu ide, ako je pritom potrebná vzájomná spolupráca, vzájomné pochopenie marxistických filozofov. Sám sa snažil prispieť svojím obsiahlym vedeckým dielom, ktoré prezrádza veľmi talentovaného, vzdelaného marxistického mysliteľa.¹ Ako neúnavný a schopný organizátor pričínal sa o uskutočnenie mnohých podujatí — seminárov, sympózií, konferencií, ktoré umožnili vzájomnú výmenu názorov domácich i zahraničných marxistických filozofov, prispeli k rozšíreniu vzájomnej spolupráci i koordinácii výskumu v oblasti marxistickej filozofie.

Filozofi z Československa pocitujú odchod P. V. Kopnina zvlášť citeľne. Bude nám chýbať jeho priateľská náklonnosť, jeho úprimný záujem o našu prácu, o upevnenie, koordinovanie spolupráce medzi československými a sovietskymi filozofmi. Úcta k nemu nás dnes zaväzuje predovšetkým realizovať projekt, na ktorom má P. V. Kopnin rozhodujúci podiel. Je to spoločná československo-sovietska filozofická publikácia Človek—veda—technika, ktorá má reprezentovať náš vzájomný podiel na XV. medzinárodnom filozofickom kongrese vo Varne v r. 1973.

Ján Bodnár

¹ Uvedme z neho aspoň tie najvýznamnejšie publikácie; *Hypotéza a poznanie skutočnosti*, Kijev 1962, *Logické základy vedy*, Kijev 1968 (vyjde v slovenskom preklade). *V. I. Lenin o materialistickej dialektike*, Kijev 1969. *Filozofické ideje V. I. Lenina a Logika*, Moskva 1969, vyjde v českom preklade.